

Gdańsk 15.05.2018

Recenzja rozprawy na stopień doktora nauk o zdrowiu

mgr Edyta Niemczyk

***„Obecność członków rodziny podczas resuscytacji krążeniowo-
oddechowej w ocenie personelu medycznego, pacjenta i jego bliskich”***

Obecność rodziny pacjenta podczas wykonywanych zabiegów ratujących życie, jak i podczas końcowego etapu życia staje się coraz częściej powszechnie akceptowaną praktyką w wielu krajach na świecie. W Polsce w dalszym ciągu, obecność rodziny podczas resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO) jest rzadko akceptowana przez osoby prowadzące resuscytację. Zagadnienie to ciągle jeszcze wywołuje szereg kontrowersji, a samo propagowanie idei obecności członków rodziny podczas RKO uznać należy za stosunkową nową koncepcję w medycynie ratunkowej, jest też postrzegany jako wyraz holistycznej opieki ukierunkowanej na pacjenta i członków jego rodziny. Międzynarodowe wytyczne w zakresie ratownictwa i Europejska Rada Resuscytacji (ERC) zalecają, aby pracownicy ochrony zdrowia pozwalali członkom rodzin na obecność podczas resuscytacji. W Polsce brak jest wytycznych na temat obecności rodziny podczas wykonywanych zabiegów ratujących życie. Kluczową zatem w tym zakresie odgrywać będą nowe procedury uwzględniające etyczne i prawne aspekty tego problemu oraz określające zasady funkcjonowania zespołu resuscytacyjnego, który wykonuje czynności ratunkowe w obecności rodziny pacjenta.

W swojej pracy doktorskiej mgr Edyta Niemczyk podjęła się analizy doświadczeń i opinii personelu medycznego, pacjenta i jego rodziny na temat obecności krewnych podczas

resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Doktorantka badaniem objęła 1646 respondentów (500 pacjentów, 500 członków rodzin pacjentów, 646 osób stanowiących personel medyczny).

Przedstawiona mi do oceny praca liczy 139 stron tekstu z załącznikami; zawiera 20 rycin, 28 tabel oraz 148 pozycji piśmiennictwa głównie w języku angielskim. Układ pracy jest typowy.

Wstęp zajmuje 37 stron. W jego podrozdziałach doktorantka omawia zagadnienia związane z tematem pracy doktorskiej, a więc podstawowe pojęcia i definicje resuscytacji krążeniowo-oddechowej, rys historyczny ora zagadnienia prawne i etyczne resuscytacji.

Wstęp jest napisany w sposób bardzo poprawny, jest zwarty, ale jednocześnie dostarcza wszystkich informacji wprowadzających do pracy doktorskiej.

Cele badania zostały sformułowane poprawnie jako jeden cel główny i trzy cele szczegółowe.

Rozdział „Metodologiczne podstawy badań” został opisany na pięciu stronach. Opis organizacji badania, kryteriów włączania i wyłączenia z badania, dobór narzędzi badawczych a także metodologia obliczeń statystycznych nie budzi w mojej opinii żadnych zastrzeżeń.

Rozdział „Wyniki badań” został przedstawiony na 25 stronach. Na początku doktorantka przedstawia dane demograficzne badanej grupy respondentów. W dalszej części rozdziału „Wyniki” autorka w sposób czytelny i rzeczowy przedstawia otrzymane wyniki. Moja krytyczna uwaga odnosi się do grupy badanej, gdyż Autorka podaje wartość ostateczną respondentów zakwalifikowanych do badania. Brakuje informacji ile osób odmówiło, bądź zrezygnowało z wypełnienia kwestionariusza w trakcie badania. Należałoby także nadmienić w jakich okolicznościach respondenci wypełniali kwestionariusze – czy w obecności ankietera, czy też bez.

Rozdział „Omówienie wyników badań” został opracowany przez doktorantkę w sposób bardzo przejrzysty. Rozważania Doktorantki w tej części dysertacji są dojrzałe i mogą przyczynić się do wzbogacenia obszaru wiedzy na temat rzadko poruszanych problemów zarówno etycznych jak i medycznych.

Rozdział „Dyskusja” w zakresie przeprowadzonego badania, uważam za bardzo satysfakcjonujący. Doktorantka wykazała, że potrafi dobrze sama zinterpretować otrzymane wyniki oraz odnosić je i porównywać z danymi literaturowymi. Cieszy także, że autorka nie ograniczyła się do najważniejszych wyników pracy, a konsekwentnie dokonała krytycznej analizy całości pracy. Tę część rozprawy oceniam wysoko.

W rozdziale „Wnioski” autorka przedstawiła 10 wniosków z pracy. Wnioski wynikają z otrzymanych wyników i są satysfakcjonujące, ale wydaje się, iż mogłyby być przedstawione w sposób bardziej skondensowany.

Piśmiennictwo zostało dobrane bardzo dobrze. Zawiera najważniejsze prace, zarówno polskie jak i zagraniczne, w głównej mierze przeważają anglojęzyczne z omawianego obszaru badawczego, w tym prace najnowsze z lat 2015-2018.

Zamieszczone streszczenie strukturalne w języku polskim i angielskim rozprawy w adekwatny sposób charakteryzuje całą rozprawę doktorską. Jednakże w mojej opinii jest zbyt rozbudowane, jak na wymogi streszczenia.

Wartościową częścią rozprawy są „Załączniki” ułatwiające lekturę opracowania, w których Autorka umieściła wykorzystane w badaniach kwestionariusze oraz zgody na przeprowadzone badania.

Chciałabym jednak podkreślić, że poczynione przeze mnie krytyczne uwagi, wynikające z obowiązku recenzenta, nie umniejszają istotnie znacznej wartości ocenianej rozprawy oraz mojej pozytywnej oceny ogólnej. Opracowania naukowe podejmujące temat związany z obecnością członków rodziny podczas RKO są relatywnie nielicznymi w rodzimym piśmiennictwie.

Podsumowując, uważam że przedstawiona mi do recenzji praca doktorska mgr Edyty Niemczyk wnosi oryginalny i samodzielny wkład do badań nad zagadnieniami obecność członków rodziny podczas RKO. Wiele z otrzymanych wyników, uważam za ciekawe i mające szanse na publikację w liczących się czasopismach naukowych. Podjęcie tak ważnej tematyki, wysoki poziom merytoryczny pracy oraz umiejętność posługiwania się warsztatem naukowym upoważniają mnie do stwierdzenia, że oceniana dysertacja spełnia warunki wymagane do ubiegania się o stopień doktora nauk o zdrowiu.

Uważam, że rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.). W związku z powyższym mam zaszczyt przedstawić ją Wysokiej Radzie Wydziału Medycznego i wnoszę o dopuszczenie mgr Edyty Niemczyk do dalszych etapów przewodu doktorskiego i publicznej dyskusji nad rozprawą.

Ze względu na bardzo wysoką wartość pracy zwracam się do Wysokiej Rady o wyróżnienie niniejszej rozprawy doktorskiej.

KIEROWNIK
Zakładu Pielęgniarstwa
Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki
Wm
dr hab. Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska